

ABONAMENT:

pentru
Austro-Ungaria:
Pe an cor. 4.—
Pe 1/2, an c. 2.—
pentru
România și Strelnatate
Pe an cor. 10.—
Un nr. 10 filii. —

Olteanul

FOAIE SĂPTĂMÂNALA, SOCIALĂ, CULTURALĂ ȘI ECONOMICĂ.

INSERTIUNI

se primesc cu
prețuri reduse.

Scrisori nefran-
cate se refuză.

Manuscripte nu
se înapoiază.

Director: DR. IOAN ȘENGEA.

Apare Dumineca.

REDACTIA ȘI ADMINISTRAȚIA:
Făgăraș, strada Csáky Nr. 3.

Ajutoarele.

Ingrozitorul rezel mondial să îndârjește tot mai tare. Popoare liniștite până acum, prind arma și se aruncă în vârtejul luptelor cu furie și ură potențată. Milioane stau față în față, gata a se estermine. Fiecare zi cere nouă jertfe. Poporul nostru român încă le dă cu îmbelșugare, vârsându-și sângele pentru Tron și Patrie, cu un eroism rar — care a pus în uimire pe toți ofițeri, — de orice neam, — comandanți ai bravilor noștri oșteni.

Insuși Tisza, ministrul președinte a fost silit să recunoască vitejia soldaților români și devotamentul strămoșesc al Românilor pentru patria comună. Sute de mii de români și-au părăsit casa și soția, părinți și copilași la prima chemare, — lăsându-i pe cei mai mulți în neagră mizerie, fără nici un ajutor. Le lipsea totul, — și nu era nime să le aline durerile sufletești și suferințele zilnice.

Incepu a să mișca societatea, cu totfelul de colecte. Era însă prea puțin și prea greu de executat, căci mâna miloasă nu putea ajunge peste tot locul, unde ajutor era de lipsă.

Atunci veni statul în ajutorul familiilor celor duși pe câmpul de onoare. Dădu ordin primăriilor comunale, ca să conscrie familiile celor duși în rezel, cari apoi să fie împărțite în ajutoare din visteria statului. Ajutoarele să plătesc în fiecare comună, din darea statului.

Scopul și intenția era nobilă. Dureri însă, că în cele mai multe comune, cu prea puține sau chiar nici o excepțiune — scopul human și intenția binefăcătoare a dispozițiilor ordinale, — au fost paralizate prin procedura în executare a organelor administrative (primăriilor comunale), cari sau au înțeles greșit ordinele, — sau au făcut un esces de hiperzel — cu „cruțarea” (?!) „visterii statului”, cum zic „domnii notari”, pe pielea amărăților și prăpădiților de copii fără tată, a soțiilor fără bărbați și a părinților neputincioși, rămași ca vai de ei, fără nici un sprijin, fără de ajutor.

Pentru ce atâta micime de suflet, pentru ce atâta lipsă de simțul de binefacere, pentru ce așa urâtă bruscare

a filantropiei și a celor lipsiți? De ce, mai suigă atunci unii „să ajutăm poporul” când nici în ajutorul oferit de stat nu voiesc a-i împărăși pe cei ce să luptă cu mizeria, și cu lipsele zilnice.

Pentru ce atâta scrupulozitate neîndreptățită și nemotivată din partea primăriilor la conscrierea celor lipsiți?

Piângerile iuste și nemulțumirile întemeiate vin zilnic și sunt cu sutele, precum adeverește comisiunea de ajutoare centrală.

E tare greșită părerea dlor notari și primari sau a organelor lor superioare, că ceice au avere imobilată nu pot fi împărțșiți în ajutor. Nu așa, domnii! Poate să dispună o familie constatătoare din o soție, 1—7 copii minori și 2—3 bătrâni neputincioși, de oarecare avere imobilă, — dar ce folos, că lipsește *acela*, care știa și putea asigura traiul familii din aceea avere, — și care pe lângă avere, mai avea și alte izvoare de câștig. Nici ordinele ministeriale nu condiționează darea ajutorului de *lipsa* de avere, și nici nu impune un minim de avere.

Și apoi să știe, că proprietățile române atât în Țara Oltului, cât și în cele mai multe ținuturi românești, sunt atât de mici și atât de îngreunate cu datorii, încât cu conștiința liniștită, pot și trebuiesc ajutate, cu prea puține și disparente excepțiuni *toate familiile celor duși în războiu*. Poftiți numai în orașul Făgăraș, și vedeți că unele „doamne maisterite”, cu casa proprie, capătă lunar câte 50—100 coroane, mai mult decât câștigau bărbații lor, când erau acasă.

Pentru ce și aici să tragă scurta tot numai familiile bieților noștri țărani dela sate?

Sau doară sunt primăriile conduse și în această gingașă chestie de milă și de ajutor de principiu că: „nația știe și poate răbda”?

E ușor celor, cari își capătă lunar leafa întreagă și înmulțită și adaosele de scumpete. Aceia nu *simt*, ce e lipsa, nici foamea nici frigul.

Aci e iarna înspăimântătoare cu gerul ei îngrozitor și fragezi copilași sunt goli, au lipsă de traiu, de haine calde și de încălțăminte. Din ce bruma să-i îmbrace amărătele de mame, căci nici un izvor de câștig nu le stă la dispoziție, iar scumpetea e mare. Nu aveți oare inimă de creștin?

Pela orașe să fac colecte pentru îmbrăcarea copiilor lipsiți. O fac și o pot face aceștia și onoratele primării? Nu! Atunci pentru ce nu voiți a da cel puțin ajutorul oferit de stat? Pentru ce atâta zgârcenie din al altuia?

Dar, domnii, *din al lor propriu dați*, căci tot ajutorul primit acum, mai târziu tot ei îl vor restitui în formă de dare. Și poporul dela sate averea lui, pământul și vitele, nu și le poate ascunde, ca să fie scutite de dare.

Procedura organelor administrative în chestia împărțirii ajutoarelor de stat fiind deci foarte greșită, neumană și păgubitoare pentru familiile celor duși pe câmpurile Galiției și prin stâncile Sârbiei, — atragem atenția domnului Vicecomite, ca să ia dispozițiile necesare, îndrumând pe cei chemați la o procedură mai echitabilă și mai omenească la conscrierea celor lipsiți, iar ei să fie conduși de mai mult simț filantropic și — mai zicem — și iubire de neam.

Cum să ne ajutăm?

(Urmare)

Dacă acum calamitățile, de tot felul din sate și orașe, s'ar mai spori și prin boale epidemice, răul ar fi la culme. Și tocmai acum e pericolul mai mare de a se furișa între noi și această plagă. Vieța grea de campanie, imposibilitatea de a se ținea soldații în deplină curățenie, oboselele, frigul, foamea, adesea nutirea cu totul necorespunzătoare și cu deosebire, venirea lor în atingere cu soldați aduși din țări, unde germenele ciumei, holerei și altor boale nu pierie niciodată, — toate aceste și încă multe alte cauze fac ca soldații noștri să fie în mare pericol de a se infecta și ei de aceste boale cum și de tifus disenterie, bubat ș. a.; iar apoi prin planșarea celor bolnavi și răniți în spitalele aranjate pentru ei în diferitele orașe și sate din țară, este dată posibilitatea, pe lângă toate precauțiunile ce se iau, de a se răspândi boalele susnumite și între populațiunea, care nu participă direct la războiu și are datorința de a purta alte sarcini, destul de grele și aceste.

Iată, deci, avem motive puternice, cari ne impun datorința de a lua măsuri pentru combaterea, din bunăvreme, a boalelor epidemice în sate și orașe. Legea însăși prevede, în acest scop, constituirea, în toate comunele, a câte unei comisii de epidemie

din care să facă parte preoții învățătorii, membrii primăriei comunale ș. a. Membrii acestei comisii au îndatorirea de a răspândi cunoștințele necesare pentru preîntâmpinarea boalelor epidemice, și în același timp de a supraveghea și îngriji, ca în toate casele și împrejurimea lor să se observe cea mai mare curățenie, a oferi medicului sprijinul necesar la izolarea bolnavilor și îngrijirea acestora, la desinfectarea locuințelor etc. Constituirea acestor comisii ar trebui făcută pretutindeni și membrii lor ar trebui introduși în cunoștințele, cari le reclamă chemarea în calitate de membri ai acestora, ca apoi, prin mijlocirea comisiilor, să se poată răspândi cunoștințele necesare, pentru cazuri de epidemii, la întreaga populațiune.

Aceasta se impune și din cauză, că țaranul nostru, ca și țaranul altor neamuri, este fatalist și astfel trebuie pusă multă stăruință pentru ai arăta pericolul și pentru a-l convinge, că e neapărat necesar să se conformeze regulile impuse de legea sanitară pentru cazuri de epidemii.

Spre acest scop predicile preoților, predică cât de dese, fac serviciile cele mai bune, de asemenea stăruința învățătorului în școală, prelegerile populare și distribuirea de broșuri cari tratează despre boalele epidemice; dară mai ales, distribuirea unor tabele, pe cari să fie notate, pe scurt, regulile principale, cari trebuie observate în timp de epidemii cu privire la curățenia trupului, hainelor și locuinței cum și cu privire la nutriție, apa de beut, desinfectarea locuinței, izolarea bolnavilor etc. Cu un cuvânt trebuie să ne interesăm, acum cu tot dinadinsul și de chestiunea sănătății poporului, care poate fi amenințată, în tot momentul, de boalele epidemice și pusă la grele încercări.

În legătură cu îngrijirea de sănătatea trupului trebuie avută în vedere, tot așa dacă nu și mai mult, *tăria sufletească, moralul* populațiunii. În linia aceste de prăpăd, atât cei ce stau în vremile de foc, cât și cei de acasă, pe cari încă îi atinge dogoreala luplelor, trebuie să aibă inimă de oțel. Pentru că în cazuri de aceste, ne putem aștepta la orice dezastre: la foamete, boale, invaziunea dușmanului, nimicirea satelor și orașelor, primejdierea și celorlalte bunuri, schilodiri și chiar la moartea noastră sau a celor mai iubiți ai noștri. Pentru toate aceste eventualități populațiunea trebuie neapărat, pregătită. Evanghelia conține pe toate paginile ei, cuvinte potrivite de îmbărbătare și mângâiere pentru astfel de eventualități. Aceste trebuie utilizate acum, firește, nu băgând groază în suflete, ci cu prudență pastorală. În astfel de timpuri toți trebuie să trăim adevărat creștinește ținând seamă de principiile cele mai înalte religioase-morale: lucrând cu hărnicie și prevedere, cruțând agoniseala, ajutând pe cei mai lipsiți, făcând bine, aducând jertfe rugându-ne cum făceau adevărații creștini în timpul goanelor, ce au avut loc la plămădirea și răspândirea creștinismului, luptând cu bărbăție contra dușmanilor și tuturor relelor, și astfel, stând gata și așteptând ceasul. Dară peste toate, să fim stăpâniți, mai mult decât oricând altădată, de virtuțile cele mai înalte creștinești; de credință iubire și nădejde. În chipul acesta, orice s'ar întâmpla, vom trece cu bine peste zilele de păcate, ce ne-a fost dat nouă să le trăim.

Amvonul este, mai ales acum locul cel mai potrivit pentru întărirea și ridicarea moralului. Deci ne îndreptăm, cu încredere către preoțimea noastră, rugându-o să facă din toată puterea cuvântului pentru întărirea sufletească a turmii lor cuvântătoare. (Va urma).

REZBELUL.

Luptele cu Sârbi.

— Telegramă oficioasă. —

În Serbia a ocupat Valjevo. Până acum am prins mai mulți de 8000 prizoneri și am luat 42 tunuri și 31 mașini de pușcat. Inimicul este urmărit.

Bombardarea Belgradului.

B p e s t a, 17 Nov. — Bombardarea de nouă a Belgradului s'a început Duminică și deatunci ține într'una. Trupele austro-ungare și-au făcut pod peste Sava la Surcin în depărtare de 8 chilom. de Zimony. Când podul dela Surcin a fost gata, trupele noastre seara la 10 oare au trecut nebagate în seamă pe țărnul sârbesc. Deodată cu aceasta a sosit în fața Belgradului pe Dunăre și noul monitor austro-ungar E n n s, iar celelalte monitoare ale noastre s'au înșiruit la „insula țigănească” lângă țărnul sârbesc. Monitoarele și tunările noastre de odată au început focul asupra Belgradului. Tunurilor noastre le răspund tunurile Sârbilor cari se aflau în depărtare de 5 chilometri de Belgrad pe dealul Banovo, care are o înălțime de 206 metri. Duelul de tunuri, începând de Duminică, ține într'una. — Trupele noastre din Obrenovaț înaintează sub scutul tunurilor, pe lângă râul Sava spre Belgrad.

Luptele cu Rușii

Pe câmpul de răzbel rusec, nemții au raportat mare victorie, 28 mii prizoneri și multe tunuri și puști. Aceste învingeri sunt introducerea marelui acțiuni bine pregătite contra rușilor, față de cari n'are nici o însemnatate faptul, că trupe rusești să apropie de hotarele noastre în Carpați.

B u d a p e s t a 19 Nov. În Polonia rusească luptele se desfășură favorabil pentru noi. Conform raporturilor de până acum trupele noastre au făcut prizonieri 7000 de Ruși și au capturat 18 mitralieze precum și mai multe tunuri.

Rușii au intrat în Tarnow, Jaslo și Krosno.

B p e s t a, 16 Nov. — (oficioasă). Pe câmpul de luptă din Galiția nu s'au dat lupte mai însemnate.

Rușii au intrat în Tarnov, Jaslo și Krosno.

Numărul tuturor prizonierilor aduși până acum în Monarchie este: 867 oficeri și 92 de mii 725 de soldați.

Höfer, subț. șef. st. m.

Cracovia oraș închis.

R o m a, 15 Nov. — (Cenzurată). Aici a sosit știrea din Petersburg, că marele stat major al armatei rusești, a dat următoarea vestire oficioasă în noaptea de 11 Nov.:

Cracovia a fost declarată de oraș închis în vederea asaltului rusec. Locuitorii au părăsit orașul.

Rusia cumpără tunuri japoneze.

V i e n a, 16 Nov. — Rusia a cumpărat, după cum se vestește din Stockholm, 300 de tunuri japoneze.

Tunurile sunt făcute după modelul tunurilor folosite de Japonezi la Port Artur. Trei din ele au sosit, pentru a fi probate la Sweaborg. Rușii le-au cercat și ci că ar fi foarte mulțumiți cu ele.

Lupta din Franția.

B e r l i n, 17 Nov. — (Știre oficioasă germană). Pe câmpul de luptă cu Francezii nici ieri nu s'au dat lupte mai însemnate afară de atacul Francezilor lângă Verdun, la răsărit de Cirey, care însă n'a reușit.

În raionul Servonului, la marginea de vest a pădurilor Argonice am respins un atac vehement de-al Francezilor cauzându-le mari pierderi. Pierderile noastre sunt neînsemnate.

Artillerie (tunărime) japoneză în Franția.

Ori-cât de puternici se (în Francezii și Rușii, totuși cer mereu ajutorul Japonezilor. Japonezii, mai înainte, Rușilor le-a mers în ajutor cu vre-o 300 de tunuri grele, acuma vine știrea că și pe Francezii îi ajută. Iată știrea:

G e n f, 15 Nov. — La *Marseille* s'a înștiințat sosirea în Franția a 12 corăbii încărcate cu artilerie japoneză.

Luptele din Belgia.

Ypern recucerit de Francezi.

B e r l i n, 17 Nov. — În Belgia dela începutul războiului, cele mai însemnate lupte s'au dat pentru înaintarea spre Dixmuiden și Ypern. Luptele aci s'au dat între trupe mari de amândouă părțile. Joi dimineața doi zburători au aruncat bombe de pe mașini de zburat, asupra orașului Ypern stricând o biserică și casa orașului.

Foile din Genf au adus mai întâi știrea că Ypernul a fost cucerit de Nemți, dar nu peste mult, tot ele au desmintit această știre, scriind că după-ce au intrat Germanii în Ypern, peste 4 ceasuri Ypernul a fost luat napoi dela Germani, de către trupele franceze.

Lupta îngrozitoare a soldaților Hindustani.

Din Haga se scrie: La Dixmuiden au luptat contra Germanilor, Englezi și Hindustani. Lupta a fost din cale afară îngrozitoare. Hindustanii să târâiau pe pământ până în apropierea inimicului de unde săreau cu cuțitul asupra Germanilor.

Lupta cu Turcia.

C o n s t a n t i n o p o l, 16 Nov. — Trupele turcești de pe linia din spre Lasistau, au atacat eri trupele rusești din așezările dela Liman. Rușii au suferit mari pierderi, pentru că Turcilor le-a reușit să-i încungiure, împiedcând sosirea trupelor rusești de ajutor. — Rușii au început acum și ei atac la Kokmus și Ab-islahi, dar fără multă ispravă, sfârșitul acestor atacuri nu se cunoaște încă.

România și stăpânirea Dardanelor.

B u c u r e ș t i, 14 Nov. — Asupra stăpânirii Constantinopolului și Dardanelor,

spun zierele rusești, s'a făcut o înțelegere între Anglia, Rusia și Franca, ca Constantinopolul și strâmtoarele Dardanelor să fie puse sub administrația unei comisii internaționale (a tuturor statelor), în care România să aibă rolul conducător.

România a făcut dovada, în vremea din urmă, de multă cumințenie politică și ea va putea îndeplini mai bine, răspunzând tuturor așteptărilor administrarea Constantinopolului.

Nu să poate

ca fakirul să nu-și răzbune, dacă odată lai trezit din letargie. Numai puțin l'au zgândărit Englezi, și îndată uu ocean se revarsă cu furie dinspre rasele colorate. Cu privirea rece a unui comerciant măsurau focul sălbatic al ochilor de aziatic, forța brachială a rassei negre și râdeau în pumni, că vor putea secera cu aceasta oaste de zileri rândurile dușmanilor europeni. Acum însă piața zilerilor e pustie; de sălbăticie orientală, de mușchi vânjoși au lipsă și cei de-acasă: în Azia încă se pregătesc la seceriș de oameni.

Să nu fie în flacări numai boltiturile Frâncilor, cupolele cirile, acum să aprinde focul de ecrăzit și în minarete și în edificiile ca în povești a lumii orientale. Miezul de pe balconul minaretului evoacă visul a sute și sute de milioane de Musulmani; Buddha și Confuciu pun mâna pe trăznete; după aceea vin pe rând zietățile diverse a izulelor oceanice, acărora săgeată e din piatră și uniforma din coaje de palmier. A încetat cercul restrâns a dansului, balul stă pe loc dela un pol pân'la celalalt. În bubuitul războinic cad grămadă bucățile pământului bolnav: ghița care până acum nici-când nu să topea acum să va topi de focurile uirașe a războiului și brăul equatorului să va înfiora de groază.

... Și în întreaga lumea asta mare unde să isbește valurile acestea groaznice, unul este dușmanul: Englezul. Din lemnul de Cauciuc din Sud a stors suc, de pe nevăstuica ținuturilor nordice a tras deja pielea. Bussola lui nu i-o dirijia magnetul, ci aurul; nasul năii mergea pe urmele mirrosului de pradă. Din neputința popoarelor sălbatice și-a nutrit conștiința țării naționale, și unde apărea, numai atâta teritor nivelă cu tăvălugul culturai, cât încăpea pe un loc de tenis. Canalele murdare le va spăla deci oceanul Aziei deștaepte, mușchii vârtoși a lor nu vor mai trage în jugul sclăviei streine. Națiuni străbune se vor încălzi și alege în acest foc din Azia.

tr. de V. C. Crin.

Din România.

Atitudinea României.

Nou consiliu de miniștri.

În consiliul de miniștri care s'a ținut luni în 9 Noembrie, s'a discutat asupra acțiunii universităților și a fruntașilor cari vor să înceapă o mișcare națională.

Dl. Brătianu a declarat că guvernul nu poate primi somațiunile de a intra în acțiune și de a întreprinde anumite tratative diplomatice.

În ceea ce privește alegerea momentului de a intra în acțiune, dl. Brătianu a declarat că guvernul înțelege a-și păstra libertatea atât față de partide, cât și față de cele puteri streine, care ar fi direct sau indirect interesate la eșirea din neutralitate.

Prin urmare guvernul va desaproba orice mișcare care va ținde a-i forța mâna.

Primul ministru ar mai fi declarat că mai mulți fruntași parlamentari din majoritate sunt hotărâți ca imediat după deschiderea parlamentului, dacă manifestațiunile interne vor fi de natură a stingheri acțiunea diplomatică a guvernului să propună din inițiativă parlamentară proclamarea stării de asediu. »V. N.«

În memoria primului Rege.

Consiliul comunal din Iași a decis să înalțe o statuie în acest oraș, (care este a doua capitală a României), în memoria marelui rege Carol I. al României. A mai hotărât să întemeieze un muzeu, în care să se păstreze toate lucrurile ce amintesc de neuitatul suveran și de stăpânirea sa binecuvântată.

— D-nul Bibicescu, guvernatorul Băncii Naționale, a luat inițiativa înființării unui institut, în amintirea gloriosului Rege Carol I. După propunerea Sa, consiliul Băncii Naționale a subscris pentru aceasta 500 mii lei, iar băncile Marmorosch Blank și Banca Românească câte 100 mii lei fiecare.

— În localul Fundației universitare Carol I din București s'a făcut la 1/14 Noembrie deschiderea solemnă a cursurilor facultății de litere. Cu această ocazie s'a sărbătorit și memoria Regelui Carol I, întemeietorul Fundației, care în anul trecut a fost mărită și înfrumșetată.

— Consiliul profesoral dela facultatea de litere a universității din București a ales pe dl. Ioan Bogdan decan al numitei facultăți pe un nou termen de doi ani.

— Societatea Dacia-România a donat 15.000 lei, cu prilejul morții Regelui Carol, spre a fi împărțiți săracilor Capitalei. Această sumă s'a împărțit astfel: 5000 lei pentru îmbrăcarea elevilor săraci, 5000 lei cantinelor școlare, 5000 lei de împărțit săracilor.

— Consiliul comunal al Capitalei a aprobat ca strada Mercur să se numească de acum înainte Dumitrie A. Sturdza, în memoria defunctului om de Stat cu acest nume.

Din Bucovina.

Netrebnici denunțați.

Inchisorile tribunalului din Suceava nu mai încăp să cuprindă poporul adus cu sutele din părțile care fusese invadate de trupele rusești. Sunt mare parte Ruteni, dar și Români, bărbați femei și copii, din părțile Siretului, Storojinețului și Cernăuțului, învinuiți de a fi participat la jafurile înfinse făptuite de miliția rusească. Avem deplină încredere în organele justiției noastre, dară ne facem datoria de a îndrepta atențiunea asupra nenumăratelor plângeri care ne sosesc din acelea părți unde un larg sistem de uricioase denunțări a produs adâncă a-

mărăciune în toate straturile populațiunii dela țară. Se impune înainte de toate ca acțiunea instrucțiunii să fie grăbită și ca cei deținuți pe nedreptul în închisoarea preventivă să fie eliberați, — căci în nenumărate case țărănești au rămas copii lipsiți de tată și de mamă și lăsați în plata lui Dumnezeu.

Așteptăm însă că justiția noastră va ști să urmărească de astădată cu cuvenită asprime nu numai pe jăfuitori, dară și pe netrebnicii denunțanți.

Tribunalul țării din Cernăuți mutat la Suceava.

În urma ordinului domnului ministru de justiție tribunalul țării din Cernăuți s'a mutat la Suceava, începându-și activitatea cu ziua de 14 Noembrie.

Pretura (judecătoria districtuală) pentru procedura civilă și penală va funcționa și deacum înainte la Cernăuți.

Din Cernăuți.

Orașul Cernăuți începe acum a se înfățișa iarăși în ținuta sa obicinuită. Mișcarea pe stradă devine mai vie, prăvăliile încep a se înzestra cu marfă adusă, ce e drept, cu multă greutate din centrul Monarhiei pe lungul înconjur prin Bistrița și Vatra-Dornei. Oficiile statului și-au reluat din nou ativitatea. Inchise au rămas și vor rămânea lungă vreme instituttele financiare. A fost multă lipsă de considerare față de întreaga populațiune a țării că nici un institut financiar n'a știut să se pună în vremeuri atât de grele în serviciul ei și urmările din această pricină vor fi pentru interesele economice ale țării numaidecât dezastruoase. Comitetul țării împreună cu mareșalul, baronul Dr. A. Hurmuzachi, s'a încărcat de mare răspundere, pentru că n'a determinat Banca Țării să-și deschidă o sucursală la sediul guvernului din Vatra-Dornei.

De astfel populația Cernăuțului cât a mai rămas, a început a se liniști după încercările grele depe vremea ocupațiunii rusești. Această liniște este însă din când în când întreruptă de bubuitul tunurilor, care se aude depe linia Prutului și bagă în groază pe cei cari n'au tăria să se obicinuească și cu această muzică sguduitoare. Rușii, ocupând și astăzi izvoarele apeductului de peste Prut, au demontat stațiunile de pompe, și apa nu mai curge prin oalele conductului. S'au reintors vremile vechi, când sarcagii moldovenești cărau în poloboace apa dela izvoare și stângeau cu îndestulare setea locuitorilor.

S'au întors acele vremuri, însă cu ele împreună n'au venit belșugul și îndestularea de odinioară.

Zilele eceste contele Meran, care-și înțelege cu atâta hărnicie răspunderea sa, a petrecut timp de 2 zile în Cernăuți și împreună cu reprezentanții orașului a luat măsurile trebuincioase pentru îngrijirea orașului cu alimente și materiile de prima necesitate.

După „Viața Nouă”.

Dela societatea de binefacere „AUGUSTA”.

Această societate și-a ținut ședința Duminecă. După constituțiune și alegerea comitetului, vorbește președintele executiv, dl. Dr. Harmath Jenő șeful judecătorei din Făgăraș, zicând între altele:

Societatea voiește a să îngrijească în mod ideal despre toți copiii săraci, fără deosebire de religie și naționalitate, ca astfel să dispară zidurile, cari ne despărteau până acum în caste, — până și în intențiunile nobile ale filantropiei.

Până acum fiecare confesiunea să îngrijească separat de copiii săraci, cărora le lipseau și hainele, — însă multe acțiuni de binefacere, izvorâte din stările create de rezel — scumpetea și înrăutățirea modurilor de câștig, — aduse de războiu, — au uzat toate izvoarele de ajutor și au sporit numărul, celor ce au lipsă de ajutor într-atâta, că noi toți, cu multă durere de suflet și mare nedumerire ne gândim la sărbătorile Crăciunului, când copiii săraci, tremurâzi de frig, așteaptă să capete hainele ca dar de Crăciun.

Dacă și ne-au fost până acum drumurile deosebite pe terenul binefacerii ne putem ușor întâlni și deși vorbim diferite limbi, — ne putem înțelege și cu puteri unite, umăr la umăr putem ajunge ca cel puțin copiii noștri săraci să nu simtă dintre mizeriile iernei atât de lungi în Făgăraș — pe cea mai amarnică: *frigul*.

Societatea făgărășană înfruntă viforul războiului în frățietate și suferă în bună înțelegere încercările rezelului. — Pentru demonstrarea sentimentului de frățietate, să oferă de sine planul ca la sărbătorile Păcii și Iubirii să îmbrăcăm copiii săraci nu după confesiuni ci la oaltă.

Sperăm că la această sărbătoare, — fără deosebire de confesiune și naționalitate, — inima tuturor va fi pătrunsă de simțul *bunei înțelegerii, a frățietății și a egalității*. etc. X.

NOUȚĂȚI.

— Pentru împrumutul de războiu.

Administrația fondurilor și fundațiilor arhidiecezane din Blaj au iscălit pentru împrumutul de războiu suma de una sută mii coroane.

— **Mitropolitul Bucovinei la Vatra Dornei.** O telegramă din Cernăuți comunică că, I. P. S. Sa Mitropolitul Repta, la sfatul guvernului austro-ungar din Cernăuți și-a transpus reședința la Vatra-Dornei.

— **Medicamente și muniții pentru armata română.** Ziarul oficios »Viitorul« scrie următoarele:

Luni a plecat din Capitală în spre America comisiunea însărcinată de guvern pentru cumpărarea de medicamente și gloanțe. După cât suntem informați comisiunea se va opri în drum și la Londra.

— **Dar de trei milioane de cor.** Corporațiunea episcopilor romano-catolici a hotărât, să dăruiască din averile sale trei milioane de coroane pentru ajutorul familiilor celor plecați la războiu. Primatele va decide în ce măsură au să fie ajutate singuraticile comitate ale țării.

— **Concert de binefacere.** În 4 Decembrie a. c. st. n. se va da un concert pentru »Crucea Roșie«. La concert vor conlura următorii: dna Veturia Triteanu (cântare), dna Mary Dickenson-Auner (violină), d-șoara Ana Violeanu (pian), A. S. Prințul Dr. K. Egon Hohenlohe va vorbi despre binefacere, iar deputatul dietal Emil Neugeboren despre războiu. Concesrtul se va ține în teatrul orașenesc din Sibiu.

Soldații d'ei noștri în Belgia. În Viena au sosit zilele acestea mai mulți soldați de-ai noștri, cari au luat parte activă la asediul dela Namur, Anvers și alte cetăți belgiene. Partea cea mai însemnată a acestor soldați este din Austria; dar sunt unii și din Ungaria. Cei sosiți n'au fost răniți în războiu, și au venit pe câteva zile în patrie, să se restaureze.

— **Bărbierii din Bistrița.** Medicul șef al spitalelor militare din Bistrița, a rugat pe bărbierii din orașul Bistrița ca să fixeze la săptămână o zi, în care să radă și tundă gratuit pe toți răniții spitalelor militare din oraș. Acestei rugări juste, bărbierii iau răspuns negativ și că nu pot executa gratuit cererea, fiind vremurile scumpe. Atunci energicul medic a dat o ordinațiune că sau esecută ordinul făcând prin aceasta o operă umanitară și patriotică, cum toți sunt datori în aceste zile grele să facă; sau vor fi toți asentați ca bărbieri militari. Severitatea poruncei le-a înmuiat cerbia și azi ție mai mare dragul să te uiți la răniții noștri, tunși, rași și curați ca scoși din cutie. Aceste măsuri ar fi bune în toate orașele unde sunt răniți. Fiecare să aducă jertfe după breasla și puterea sa.

— **Războiul sfânt.** Proclamarea războiului sfânt, ce s'a făcut în toate meeturile din Constantinopol, se consideră ca un mare eveniment istoric. Se crede că această proclamație va găsi un viu răspuns la toate popoarele musulmane și va avea o mare înrăurire asupra mersului actualului războiu. Presa din Constantinopol scoate la iveală importanța manifestului împărătesc, zicând că războiul sfânt este astăzi o datorie nu numai a turcilor, ci a tuturor celor 300 de milioane de musulmani, căți se află pe pământ. — O adunare ținută de perși în Constantinopol a votat o moțiune, în care se cere, ca Persia să pretindă dela Rusia, să părăsească teritoriile persice, și să declare războiu rușilor. După adunare s'au făcut manifestații de simpatie la ambasada germană și la cea austro-ungară.

— **Cu ajutorul tulumbei.** Dintr'o scrisoare venită de pe câmpul de războiu dăm următoarele părți după »Tel. Rom.«: Într'un loc al operațiilor militare din Sârbia se încuibase o trupă sârbească în șanțuri tari și betonate, și nu puteam săi alungăm de acolo. În sfârșit comandantul, om inventiv, a luat în ajutor 6 butoaie de petrol și cu o tulumbea puternică a aruncat petrolul asupra șanțurilor sârbești, și imediat apoi a repezit câteva șraprele, care au aprins petrolul. Din șanțurile incendiate au început să fugă sârbii nebunește, ear trupele noastre i-au luat la goană și i-au nimicit mai pe toți.

— **Reședința de vară.** În Petersburg se și ocupă unele cercuri cu schimbarea numelui de »Constantinopol« în »Targrad«, adecă cetatea țarului. Aici ar fi să vie țarul, să-și petreacă lunile de vară, — dacă va putea?

— **Cum își petrec Belgienii.** Corespondentul din Belgia alui »Corriere della Sera« trimite ziarului său impresii interesante din țara inundată de Germani. Intre altele el face o descriere amănunțită a modului de viață pe care îl duc Belgienii, cetățenii din Bruxela, cari fac haz de dominația actuală a nemților asupra Belgiei. Bruxelenii neavând altceva de făcut iscodesc fel de fel de glume și tertipurii, pentru ca să-și a-rete disprețul față de stăpânirea germană

caricaturizându-i ori ce mișca e. Astfel când Germanii s'au stabilit în capitala Belgiei primul lucru le-a fost să-și așeze tunurile îndreptate cu gurile spre splendida primărie a Bruxellesi ca semn, că îndată ce se vor întâmpla tulbuiări, spleneidul palat va sbură în aer. Văzând aceasta bruxelenii s'au gândit una și bună. În dimineața următoare mai mult de o mie de case erau înpodbite — cu sinistre guri de tun scoase prin acoperișe și ferestre. Dar spaima Germanilor la vederea acestor amenințătoare instrumente ale morții a trecut repede, când s'au convins că cele peste o mie de guri de tun nu erau altceva, decât niște hornețe pe cari bruxelenii le cocolăseră acolo, ca un răspuns la demonstrația germană.

Altădată, când germanii revirau cai pentru armata din Belgia, bravii cetățeni din Bruxela ca răspuns la cererea dominatorilor și-au îndemnat copiii să iasă pe piața mare a capitalei călare pe cășorii lor de lemn și să-i îmbie germanilor spre revirare.

— **O bibliotecă din vremea Romanilor.** Străbunii noștri Romani nu erau numai strașnicii luptători, soldați și dătători de legi și datini, ci și oameni învățați, scriitori de cărți, vorbitori minunați. Prin școlile mai mari ale noastre și acum se învață limba latinească, pentru ca școlarii să poată pătrunde înțelepciunea cărților latinești vechi rămase dela marii noștri străbuni. Sunt însă puținele acele cărți, cunoscute până acum. Iată că vine din Roma vestea, că acolo s'a găsit în urma unor săpături pe locul băilor împărătești, o bibliotecă întreagă de cărți latinești. Erau adecă în Roma niște băi strălucite de pe vremea împăratului Caracala. Cei mai aleși bărbați ai Romei mergeau acolo la scaldat. Unii petreceau la băi cu săptămânile și cu lunile cum petrec și acum orașenii. Pentru aceștia era o încăpere anume pentru cărți, adecă o bibliotecă, care cu vremea, cine știe în ce războiu cu barbarii, s'a năruit asupra cărților celor multe. Săpăturile făcute acum au scos la lumină multe cărți și vestea asta pricinuieste mare bucurie între învățați.

CĂRȚI, FOI și REVISEȚ.

Am primit la Redacția năstră următoarele cărți cu titlul: Dr. *Matthias Friedvagner*, prof. la Univ. din Frankfurt »*Mihail Sadoveanu*«, studiu literar, traducere de I. E. Foroușiu Cluj, editura tipografiei »Carmen« Prețul 40 bani. — *Talcuirea legii*, despre economia câmpului și despre pășunile comune de Ioan Popu-Câmpianu. Tipografia »Carmen« P. Barițiu Cluj. — Prețul 20 bani. — *Rugăciuni pe timpul războiului*. Se vinde în favorul ambulanței I. Petran din Cluj. — Prețul 10 bani.

A apărut »*Cultura Creștină*« An. IV Nr. 15-16 din 1914 revista prof. de teologie din Blaj, cu următorul cuprins bogat și variat: Redacția: Un erou al neamului. (Ioan M. Moldovan), Dr. Ioan Coltor: Concepția creștină a războiului. Dr. Victor Szmi-gelski: Căsătoria a patra în biserica grecească. Dr. Ioan Bălan: Biblia lui Șaguna Insemnări. Cronică.

A apărut: Nr. 10 din »*Cuvântul Aevărului*« revista Mănăstirii Prislopului, u. p. Hátzeg, cu următorul cuprins: Proce-sele matrimoniale Dr. Nicolae Brânzău. Predici: Pe Dumineca după înălțarea sfintei Cruci; pe Dumineca I a după înălțarea sf. Cruci; pe Dumineca II a după înălțarea sf. Cruci; pe Dumineca III a după înălțarea sf. Cruci. Rubrica pastorală. Cronică. Poșta Redacției.